

NOTAT

3. december 2017

Et moderne arbejdsskadesystem – kort beskrivelse af Ekspertudvalgets 27 anbefalinger til indsats og er- statning

ABS
LEZV/CCDO

Indledning

Nedenfor er en gennemgang af Ekspertudvalget om arbejdsskadeområdet 27 anbefalinger til et nyt arbejdsskadesystem. Udvalgets anbefalinger er gengivet kort og i samme rækkefølge som i udvalgets rapport fra 2014 Et moderne arbejdsskadesystem – anbefalinger til indsats og erstatning.

På Beskæftigelsesministeriets hjemmeside kan udvalgets rapport med de 27 anbefalinger findes i sin fulde længde.

1. anbefaling: Afgørelse om anerkendelse inden 21 uger og udmåling af erstatning inden 14 måneder.

Ekspertudvalget anbefaler, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal træffe selvstændige og endelige afgørelser om anerkendelse hurtigst muligt og senest inden 21 uger. Den endelige udmåling af erstatning skal ske hurtigst muligt og inden 14 måneder. Det vurderes, at der i ca. 10 procent af sagerne ikke kan træffes afgørelse om erstatning inden for 14 måneder. I denne gruppe af sager anbefaler udvalget, at der skal træffes afgørelse inden for 24 måneder.

2. anbefaling: Vurdering af mén godtgørelse inden 14 måneder

Ekspertudvalget anbefaler, at méngraden som udgangspunkt skal fastsættes endeligt på baggrund af tilskadekomnes helbredstilstand et år fra skaden. Anbefalingen hænger tæt sammen med anbefaling 1.

3. anbefaling: Mulighed for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter en arbejdsskade

Ekspertudvalget anbefaler, at tilskadekomne, der har været udsat for en arbejdsulykke, skal kunne tilkendes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter arbejdsskadesikringsloven. I forslaget er det forudsat, at udmålingen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste skal ske som efter erstatningsansvarsloven.

Det er i dag ikke muligt at få tilkendt tabt arbejdsfortjeneste efter arbejdsskadesikringsloven.

4. anbefaling: Indførelse af godtgørelse for svie og smerte efter arbejdsskadesikringsloven

Ekspertudvalget anbefaler, at der fremover i anerkendte arbejdsskadesager skal tilkendes godtgørelse for svie og smerte efter arbejdsskadesikringsloven, når der kan tilkendes godtgørelse for varigt mén.

Det er i dag ikke muligt, at få tilkendt godtgørelse for svie- og smerte efter arbejdsskadesikringsloven.

5. anbefaling: Simplere erstatningsudmåling af erhvervsevnetab

Ekspertudvalget anbefaler, at erstatningsudmålingen for tab af erhvervsevne skal forenkles, og at erstatningen i højere grad skal baseres på et skøn over skadens forventede betydning for den tilskadekomnes samlede fremtidige indtægt. Samtidig skal beregningen af årslønnen før skaden forenkles.

6. anbefaling: Ensartet samspil mellem erstatning for erhvervsevnetab og det sociale ydelsessystem

Ekspertudvalget anbefaler, at der skal skabes bedre sammenhæng mellem erstatninger for erhvervsevnetab og varige offentlige overførselsindkomster. Erstatning for erhvervsevnetab skal derfor kunne udmåles som differencen mellem tilskadekomnes årsindkomst før skaden og den forventede indkomst, inklusive den varige indkomsterstøttende overførselsindkomst efter skaden.

I dag er der som udgangspunkt ikke eller kun meget begrænset samspil mellem varige offentlige overførselsindkomster og erstatning for erhvervsevnetab, og samspillet sker ikke på en ensartet måde.

7. anbefaling: Justering af mulighederne for genoptagelse af arbejdsskadesager

Ekspertudvalget anbefaler, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal genoptage afgørelser efter forvaltningsretlige principper, hvis den tilskadekomne fremlægger nye faktiske oplysninger af væsentlig betydning for sagen.

I dag er der en udvidet adgang i arbejdsskadesystemet til at genoptage arbejdsskadesager.

8. anbefaling: Styrket fokus på tabsbegrænsningspligten

Ekspertudvalget anbefaler, at AES skal have et større fokus på tilskadekomnes tabsbegrænsningspligt i forbindelse med erstatningsudmålingen. Dette kan eksempelvis ske ved, at oplysninger om tilskadekomnes medvirken i indsats, initiativer og behandling indgår i arbejdsskadesagens oplysningsgrundlag og vurdering.

9. anbefaling: Erstatning for tab af erhvervsevne udbetales løbende

Ekspertudvalget anbefaler, at erstatning for tab af erhvervsevne som udgangspunkt skal udbetales som en løbende ydelse. Dette er begrundet ud fra

en betragtning om, at erstatning for tab af erhvervsevne skal kompensere et løbende tab af lønindkomst. Det vil fortsat være muligt at få kapitaliseret erstatninger, der er beregnet til at være lavere end 1000 kr. per måned.

10. anbefaling: Fuldt skattepligtigt for erstatning for tab af erhvervsevne
Ekspertudvalget anbefaler, at erstatning for erhvervsevnetab generelt skal være fuldt skattepligtigt på lige fod med den lønindkomst, som erstatningen kompenserer for. Det betyder, at erstatningen som følge heraf ikke som i dag skal reduceres med 8 procent.

11. anbefaling fra ekspertudvalget: Overvejelse om hensigtsmæssig sammenhæng mellem arbejdsskade-, erstatningsansvar- og pensionsområdet
Ekspertudvalget anbefaler, at der foretages nogle grundlæggende overvejelser om, hvordan der bedst etableres en højere grad af sammenhæng og ensartethed. Det omfatter overvejelser om, hvordan der kan ske en harmonisering af reglerne i arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven, samt overvejelser om håndteringen af sager, hvor tilskadekomne har forskellige pensions- og forsikringsforhold.

12. anbefaling: Beskyttelse mod afskedigelse begrundet i fravær forårsaget af arbejdsulykke

Ekspertudvalget anbefaler, at tilskadekomne efter en arbejdsulykke skal beskyttes mod afskedigelse begrundet i sygefravær som følge af ulykken. Tilskadekomnes muligheder hos nuværende arbejdsgiver forventes afklaret inden for et halvt år, hvorfor ansættelsesbeskyttelsen, herunder løn under sygdom, skal gælde i et halvt år. Der findes ikke ansættelsesbeskyttelse i arbejdsskadesikringsloven i dag.

13. anbefaling: Udvidelse af forsikringsselskabernes betalingsforpligtelse

Ekspertudvalget anbefaler, at arbejdsskadesikringen skal dække udgifter, der har til formål at genetablere tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det kan fx være udgifter i forbindelse med revalidering eller omskoling, ligesom også udgifter til udredning, hjælpemidler og transport til og fra arbejdspladsen samt lindrende behandling kan indgå. Det kan også være hjælp til arbejdsgiverens indretning og tilpasning af arbejdspladsen i forbindelse med tilbagevenden.

I dag dækkes alene udgifter til sygebehandling eller optræning, hvis det er nødvendigt for at opnå bedst mulig helbredelse. Udgifter til hjælpemidler dækkes, når det er nødvendigt for at sikre sygebehandlingens eller genoptræningens resultater, for at formindske arbejdsskadens følger eller for nøje at kunne bestemme omfanget af erhvervsevnetabet og graden af varigt mén.

14. anbefaling: Fastholdelsesplan til kommunen og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i sager med sygefravær over 8 uger

Ekspertudvalget anbefaler, at arbejdsgiverne skal udarbejde en fastholdelsesplan i alle arbejdsskadesager inden fem uger efter skaden, hvis der er tale om et potentielt længerevarende sygefravær på mere end 8 uger. Fastholdelsesplanen skal sendes til kommunen og til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

I dag kan en sygemeldt medarbejder anmode arbejdsgiveren om at få udarbejdet en fastholdelsesplan, hvis den sygemeldte ikke forventes at vende tilbage til arbejdet inden otte uger regnet fra første sygefraværsdag. Arbejdsgiveren er dog ikke forpligtet til at udarbejde en fastholdelsesplan.

15. anbefaling: Udbygget vejledning til arbejdsgiverne ved anmeldelse

Ekspertudvalget anbefaler, at arbejdsgiveren skal modtage en udbygget vejledning, når der anmeldes en arbejdsskade. Vejledningen skal indeholde information om, hvordan arbejdsgiveren kan være en aktiv medspiller i forhold til tilskadekomnes tilbagevenden til arbejdspladsen. Derudover skal der være oplysninger om, hvor arbejdsgiveren kan finde yderligere information.

16. anbefaling: Indførelse af obligatorisk fast-track i sager med sygefravær over 8 uger

Ekspertudvalget anbefaler, at ved alle arbejdsskadesager med et potentielt langvarigt sygefravær (over 8 uger) indføres et obligatorisk fast-track forløb i kommunen. Obligatorisk fast-track indebærer, at arbejdsgiveren skal anmode kommunen om fast-track, hvis det er sandsynligt, at arbejdsskaden vil medføre sygefravær på mere end 8 uger.

17. anbefaling: Arbejdsgiveren forpligtes til at medvirke i fastholdelsesprocessen

Ekspertudvalget anbefaler, at arbejdsgiveren skal forpligtes til at medvirke i fastholdelsesprocessen. Det kan fx ske ved, at arbejdsgiveren løbende forpligtes til at følge op på fastholdelsesplanerne og deltager i samtaler i kommunen som led i sygedagpengeopfølgningen.

18. anbefaling: Opdateret aftale eller rehabiliteringsplan sendes senest 18 uger efter skaden til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Ekspertudvalget anbefaler, at kommunen på første opfølgningssamtale inden udgangen af 8. uge efter første fraværsdag skal udarbejde en aftale eller en rehabiliteringsplan, som i opdateret form sendes til AES senest 18 uger efter første fraværsdag, så den kan indgå i afgørelsesgrundlaget for arbejdsskadesagen.

19. anbefaling: Fokuseret anvendelse af lægeerklæringer

Ekspertudvalget anbefaler, at den praktiserende læge fremover i forbindelse med udarbejdelsen af den første lægeerklæring til brug for kommunens op-

følgningssamtale også skal vurdere, om der er særlige behov for undersøgelser eller vurderinger som følge af, at det er en arbejdsskade.

I dag deler kommunerne og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke lægeerklæringer.

20. anbefaling: Tværfaglig og helhedsorienteret indsats i de vanskelige arbejdsskadeskader

Ekspertudvalget anbefaler, at tilskadekomne, der ikke forventes at kunne fortsætte på arbejdspladsen, og hvor der ikke er et afklaret indsats- og behandlingsforløb, skal tilbydes en tværfaglig og helhedsorienteret indsats i forhold til de konkrete udfordringer, der kendetegner tilskadekomnes situation. Forslaget vedrører primært mindre alvorlige arbejdsskadesager, hvor tilskadekomne ikke kan fortsætte på hidtidig arbejdsplads, men hvor der ikke er behov for en social indsats (typisk kategori 2-sygedagpengesag). I de sager skal kommunen i forbindelse med den løbende opfølgning inddrage relevante ressourcer i sagsbehandlingen, fx klinisk funktion eller uddannelsesvejleder.

21. anbefaling: Indførelse af fastholdelseskoordinatorer i kommunerne

Ekspertudvalget anbefaler, at kommunerne fremover skal samle deres viden om fastholdelse og arbejdsskader hos en fastholdelseskoordinator, som samtidig har myndighedsansvar i den kommunale sygedagpengesag og for de handicapkompenserende ydelser. Ekspertudvalget vurderer, at sagsbehandlerne i dag i flere kommuner ikke har tilstrækkelig viden om håndtering af sygedagpengesager, der skyldes en arbejdsskade, herunder fastholdelsesindsatser og samspillet med arbejdsskademyndigheden.

22. anbefaling: Oprettelse af vidensenhed i Beskæftigelsesministeriet

Ekspertudvalget anbefaler, at der etableres en særlig vidensenhed med det formål at hjælpe kommunerne med viden om arbejdsskader, og best practice, og med at oplyse om sammenhængen mellem kommunale forløb og erstatningsforløb i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og /eller forsikrings-selskaberne. Enheden vil blandt andet skulle opbygge viden om arbejdsskade-forløb, sygdomsudvikling og erfaringer med forskellige former for fastholdelsestiltag over for forskellige typer af skader på tværs af landet.

23. anbefaling: Sygedagpengerefusion betinges af anmeldelsen af arbejdsskaden

Ekspertudvalget anbefaler, at arbejdsgiverens sygedagpengerefusion ved arbejdsulykker fremover skal betinges af, at arbejdsgiveren har anmeldt arbejdsulykken i EASY.

I dag bliver arbejdsgiveren gjort opmærksom på pligten til at anmelde arbejdsskader, men det er ikke en betingelse for dagpengerefusion, at ulykken er anmeldt.

24. anbefaling: Ændret anmeldekriterium for arbejdsulykker

Ekspertudvalget anbefaler, at arbejdsgiveren fremover for alle arbejdsulykker, der indebærer uarbejdsdygtighed i mindst én dag udover skadesdagen, skal anmelde/registrere ulykken i det elektroniske anmeldesystem EASY. Det svarer til en ensretning med anmeldereglerne efter arbejdsmiljøloven. Derudover anbefaler ekspertudvalget, at arbejdsgiveren førstehåndssortere anmeldelsen som en behandlingssag eller en registreringssag i forbindelse med anmeldelsen i EASY. En ulykke, der forventes at medføre ydelser efter loven, skal anmeldes som en behandlingssag. Alle andre ulykker registreres alene som registreringssager. Registreringssager kan skifte status til en behandlingssag, såfremt det viser sig, at ulykken alligevel medfører krav på ydelser efter loven.

25. anbefaling: Begrænsning af forsikringsselskabernes oversendelse af sager til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Ekspertudvalget anbefaler, at kriterierne for forsikringsselskabets oversendelse af anmeldelser til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ændres, så selskaberne fremover alene oversender sager, hvor der kan blive tale om erstatningsberettigede følger. Forsikringsselskaberne skal videresende de relevante sager til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring senest 5 uger fra skadetidspunktet, uanset om der foreligger lægelige oplysninger. Ekspertudvalget anbefaler således, at sager, som forsikringsselskabet i dag oversender, alene fordi der er et sygefravær på mere end 5 uger efter skadesdagen, fremover ikke automatisk sendes til behandling i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

26. anbefaling: Ændret anmeldekriterium for erhvervssygdomme

Ekspertudvalget anbefaler, at læger og tandlæger i forbindelse med anmeldelse af erhvervssygdomme fremover skal førstehåndssortere i behandlingssager og registreringssager. Behandlingssager er sager, hvor lægen har en begrundet mistanke om, at sygdommen er arbejdsbetinget. Behandlingssager aktiveres direkte til behandling i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. I sager, hvor lægen er i tvivl om sammenhængen mellem sygdommen og arbejdet, skal lægen registrere sagen som en registreringssag og visitere personen videre til vurdering og udredning hos en arbejdsmedicinsk klinik, som herefter kan aktivere sagen til behandling i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

I dag sendes alle anmeldte erhvervssygdomme til direkte behandling i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

27. anbefaling: Systematisk udveksling af elektroniske oplysninger

Ekspertudvalget anbefaler, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og kommunerne, i det omfang det er muligt, systematisk skal udveksle oplysninger elektronisk med henblik på at højne oplysningsgrundlaget både i erstatningssagen og i kommunens sag for på den måde at forenkle sagsbehandlingen. Det anbefales ligeledes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i så høj grad som muligt anvender tilgængelige elektroniske oplysninger, fx fra e-indkomstregistret.